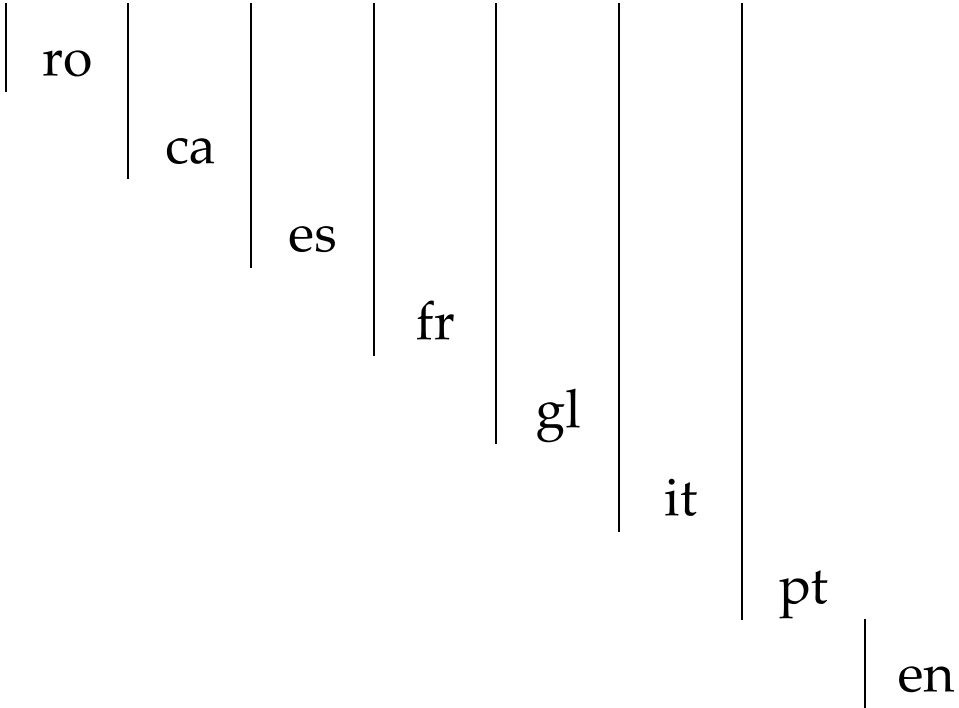


Vocabular panlatin de fiscalitate



Realiter Xarxa Panllatina de Terminologia
Red Panlatina de Terminología
Réseau Panlatin de Terminologie
Rede Panlatina de Terminología
Rete Panlatina di Terminologia
Rede Panlatina de Terminologia
Rețeaua Panlatină de Terminologie

Lista colaboratorilor și colaboratoarelor

COORDONATOARELE PROIECTULUI PANLATIN

Corina Cilianu-Lascu, Maria-Antoaneta Lorentz, Academia de Studii Economice din București.

CERCETARE TERMINOLOGICĂ

Română

Corina Cilianu-Lascu, Academia de Studii Economice din București.

Maria-Antoaneta Lorentz, Academia de Studii Economice din București.

Expert de specialitate: Felicia Alexandru, Academia de Studii Economice din București.

Catalană

Bover i Salvadó Jordi, TERMCAT, Catalunya.

Montserrat Serra, TERMCAT, Catalunya.

Audrey Iglesias, TERMCAT, Catalunya.

Natàlia Caba et Susanna Navarro, Direcció General de Tributs de la Generalitat de Catalunya.

Spaniolă

Ioana Preda, Academia de Studii Economice din București.

Joaquín García Palacios, Facultad de Traducción y Documentación, Salamanca, revizie spaniolă din Spania.

Goedele De Sterck, Facultad de Traducción y Documentación, Salamanca.

Maria Pozzi Pardo, El Colegio de México, México, spaniola din Mexic.

Franceză

Corina Cilianu-Lascu, Academia de Studii Economice din București.

Maria-Antoaneta Lorentz, Academia de Studii Economice din București.

Comentarii pentru Franța:

Loïc Depecker, Université Sorbonne Nouvelle – Paris III.

Comentarii pentru Canada:

Gabriel Huard, Bureau de la Traduction, Canada.

Cathryn Arnold, Bureau de la Traduction, Canada.

Iliana Auverana, Bureau de la Traduction, Canada.

Galiciană

Manuel Carlos Nuñez Singala, Servizo de Normalización Lingüística, Universidade de Santiago de Compostela.

Italiană

Mariana Săndulescu, Academia de Studii Economice din București.

Maria Teresa Zanola, Università Cattolica, Milano, Italia.

Patrizia Guasco, Università Cattolica, Milano, Italia.

Portugheză

Ieda Maria Alves, Universidade de Sao Paulo, versiunea portugheză din Brazilia.

Teresa Lino, Universidade de Lisboa, versiunea portugheză din Portugalia.

Engleză

Maria-Antoaneta Lorentz, Academia de Studii Economice din București.

Gabriel Huard, Bureau de la Traduction, Canada.

Cathryn Arnold, Bureau de la Traduction, Canada.

Iliana Auverana, Bureau de la Traduction, Canada.

Vocabular panlatin de fiscalitate

Română

Català / Catalană

Espanol / Spaniolă

Français / Franceză

Galego / Galiciană

Italiano / Italiană

Português / Portugheză

English / Engleză

Editoare:
Corina Cilianu-Lascu
Maria-Antoaneta Lorentz

Prefață de Ioana Vintilă-Rădulescu

Editura ASE
București
2024



ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Copyright © 2024, Editura ASE

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii.

Editura ASE

Piața Romană nr. 6, sector 1, București, România

cod 010374

www.ase.ro

www.editura.ase.ro

editura@ase.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Vocabular panlatin de fiscalitate / ed.: Corina Lascu-Cilianu, Maria-

Antoaneta Lorentz ; pref.. de Ioana Vintilă Rădulescu. - București :

Editura ASE, 2024

ISBN 978-606-34-0547-1

I. Lascu Cilianu, Corina (ed.)

II. Lorentz, Maria-Antoaneta (ed.)

III. Vintilă-Rădulescu, Ioana (pref.)

81

336

Editura ASE

Redactor: Silvia Răcaru

Tehnoredactor: Ruxandra Argatu

Copertă: Livia Radu

Autorii își asumă întreaga responsabilitate pentru ideile exprimate, corectitudinea științifică, originalitatea materialului și sursele bibliografice menționate.

Cuprins

Prefață	7
Introducere	9
Vocabular panlatin de fiscalitate.....	13
Index general.....	101

Prefață

Rețeaua panlatină de terminologie (Realiter), creată în 1993 la inițiativa Uniunii latine, are ca obiectiv să favorizeze dezvoltarea armonioasă a limbilor neolatine, ținând cont de originea lor comună și de faptul că recurg la modalități lexicale comune și utilizează elemente asemănătoare de formare a cuvintelor.

Limba română a fost invitată să facă parte din familia ei lingvistică naturală alături de celelalte limbi romanice și a fost prezentă încă de la început la toate manifestările rețelei prin Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan - Alexandru Rosetti” din București. Am avut onoarea și plăcerea să-l reprezint o lungă perioadă de timp ca membră a Comitetului de conducere.

De la un an la altul, numărul membrilor români ai Rețelei a crescut, ca și participarea lor în proiectele de cercetare comune în vederea elaborării unor vocabulare multilingve, cuprinzând toate limbile neolatine. Metoda de elaborare comună a acestor lucrări, ca și necesitatea de a antrena reprezentanți ai fiecărei limbi au contribuit la apropierea instituțiilor și a specialiștilor care lucrează în domeniul terminologiei din diferite țări de limbă catalană, spaniolă, franceză, galiciană, italiană, portugheză și română.

Dacă la început membrii români au participat numai prin furnizarea echivalențelor românești la elaborarea unor lucrări de terminologie comune propuse de echipe de cercetare din alte țări, ulterior implicarea lor s-a lărgit. Este vorba de prezența la Zilele științifice organizate anual, în cadrul cărora din ce în ce mai mulți profesori-cercetători-terminologi români au prezentat comunicări de ținută.

În același timp, câteva echipe de cercetare din universitățile noastre au propus proiecte terminologice pentru elaborarea unor vocabulare panlatine în care limba de plecare este româna.

Este și cazul *Vocabularului panlatin de fiscalitate*, proiect inițiat și apoi coordonat de specialiste din domeniul limbilor romanice din cadrul Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri, respectiv al Centrului de cercetări literare și de lingvistică aplicată la limbajele de specialitate „Teodora Cristea” al Academiei de Studii Economice din București, ele însele membre Realiter. După o lungă activitate didactică și de cercetare în domeniul terminologiei economice, concretizată prin cursuri și lucrări practice, stagii și colocvii, sesiuni științifice studențești, acestea au ales fiscalitatea, unul dintre domeniile importante ale economiei naționale, și au propus colegilor lor din celelalte țări acest proiect în care să furnizeze echivalenții din limbile lor.

Rezultat al unei activități de cercetare interdisciplinară îndelungată, lucrarea a reprezentat o adevărată provocare pentru autori, prin complexitatea domeniului ales și prin specificitatea unor reglementări și dispoziții naționale, provocare căreia cred ca i-au răspuns cu succes.

Dovadă a unei activități de cercetare interdisciplinară internațională, publicarea *Vocabularului panlatin de fiscalitate* are ca obiectiv promovarea limbii române alături de celelalte limbi romanice, consolidarea colaborării instituțiilor și a echipelor de terminologi ai Rețelei panlatine de terminologie și nu în ultimul rând creșterea interesului pentru învățarea și cunoașterea limbilor neolatine în vederea unei mai bune comunicări umane și profesionale.

Ioana Vintilă-Rădulescu

Introducere

Domeniu important al economiei mondiale, atât la nivel național cât și internațional, fiscalitatea reprezintă ansamblul legilor, reglementărilor, dispozițiilor și modalităților de impozitare.

Uniunea Europeană coordonează o parte din normele fiscale și din cotele de impozitare naționale și promovează cooperarea între statele membre în ceea ce privește combaterea fraudei și a evaziunii fiscale, eliminarea cazurilor de discriminare, precum și reducerea costurilor aferente sarcinilor de conformare. O măsură deosebit de importantă este stabilirea unui schimb rapid de informații între țările Uniunii Europene cu privire la deciziile fiscale pe care le emit. În același timp, pentru dezvoltarea unor relații economico-politice dintre Europa, America Latină și America de Nord este necesară o comunicare corectă și eficientă. În acest context, definiția principalilor termeni specifici acestui domeniu și echivalenții lor în diferite limbi se dovedește de mare utilitate atât pentru comunicarea individuală, cât mai ales pentru cea de specialitate din mediul antreprenorial, administrativ și juridic.

Vocabularul panlatin de fiscalitate face obiectul unei cercetări interdisciplinare desfășurate în cadrul Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri, respectiv a Centrului de cercetări literare și de lingvistică aplicată la limbajele de specialitate „Teodora Cristea” al Academiei de Studii Economice din București, de către specialiști în domeniul terminologiei romanice a căror muncă a fost validată și susținută de o expertă de specialitate din domeniul Fiscalității.

Proiectul face parte din activitatea științifică de colaborare internațională din cadrul Rețelei Panlatine de Terminologie Realiter, colaborare care constă în propunerea unor termeni echivalenți din opt limbi diferite: română, catalană, franceză, galiciană, italiană, portugheză, spaniolă, engleză de către colegi din țările respective (Brazilia, Canada, Franța, Italia, Mexic, Portugalia, Spania).

Complexitatea domeniului și specificitatea unor reglementări și dispoziții naționale au constituit o provocare științifică importantă pentru toți colaboratorii la această lucrare. Este de altfel și una dintre explicațiile duratei de apariție a acestui *Vocabular* cauzată de găsierea unor termeni corespunzători definițiilor date, cât și a colaborării transcontinentale, în afară de unele dificultăți legate de publicarea în România a unei astfel de lucrări corespunzătoare statutului Rețelei Panlatine de Terminologie.

Limba de plecare este limba română pe baza căreia sunt introduși termenii în ordine alfabetică, însoțiți de definițiile respective. Pentru limba franceză, sunt indicate între paranteze eventuale variante canadiene [CA] sau belgiene [BE]. În cazul limbii spaniole, se precizează variantele din Spania indicate prin [SP], Mexic, prin [MX] și Argentina, prin [AR]. În ceea ce privește limba portugheză, sunt semnalati termenii din portugheza din Portugalia prin codul [PT] și din Brazilia, prin [BR]. Termenii din limba engleză, varianta din Marea Britanie, prin codul [GB], și din S.U.A., prin codul [US], sunt prezenți la sfârșitul fiecărei intrări, cu titlu indicativ.

Pentru toți termenii se indică informația morfologică adaptată fiecărei limbi. Codurile limbilor corespund celor fixate de norma ISO 639-1, *Codurile pentru reprezentarea numelui limbilor*:

ro româna
ca catalana
es spaniola
fr franceza
gl galiciana
it italiana
pt portugheza

en engleza

Fiecare concept face obiectul unui articol care poartă un număr. Termenul prin care este exprimat poate fi urmat de un sinonim sau de sinonime diferite pentru fiecare limbă.

Exemplul următor oferă o prezentare folosită pentru intrările prezentului vocabular:

6. *ro* **agent al fiscului (s.m.)**
 inspector fiscal (s.m.)
 Agent al funcției publice însărcinat cu perceperea impozitelor directe.
- ca* funcionari -ària de l'Administració tributària (n.m., f.)
es empleado -da de la administraci3n tributaria (s.m., f.) [ES]
 agente fiscal (s.m.) [MX]
- fr* agent du fisc (n.m.)
- gl* funcionario -ria de Facenda (s.m., f.)
- it* esattore delle imposte (s.m.)
- pt* funcionario da Administraç3o tribut3ria (s.m.) [PT]
 agente fiscal (s.m.) [BR]
- en* tax official

Vocabularul panlatin de fiscalitate este urmat de un Index general multingv. Fiecare termen prezent în Index este însoțit de codul limbii căruia îi aparține și de numărul corespunzător numărului articolului din *Vocabular*.

Sperăm că această lucrare va contribui la creșterea gradului de colaborare internațională a cercetării științifice din Universitatea noastră în general și în cadrul Rețelei Panlatine de Terminologie, în special, și a interesului pentru cunoașterea și învățarea limbilor romanice care trebuie să-și ocupe un loc legitim în cadrul comunicării profesionale, alături de limba vehiculară care este engleza.